

Schooljaar 2024-2025

Anti-pestprotocol

Auteur **Eva Verburg**
Datum **18 oktober 2024**
Versie **1.0**

Colofon

Uitgave Jan van Egmond Lyceum
Schooljaar 2024-2025
Titel: Anti-pestprotocol

Auteur: Eva Verburg
Beleidsterrein: Leerlingondersteuning
Datum: 18 oktober 2024
Status: Concept
Versie: 1.0

Kenmerk:
Olk/24-25/

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Definities	5
Rollen bij pesten	6
Meldingsprocedure	4
Onderzoek en Beoordeling	6
Belangrijke personen	7

Inleiding

Het anti-pestprotocol van het Jan van Egmond Lyceum heeft als voornaamste doel een veilige en respectvolle omgeving te waarborgen. Voor alle leerlingen, maar ook voor medewerkers en ouders/verzorgers binnen onze school. De school tolereert geen enkele vorm van pesten en daarom is dit protocol opgesteld. Dit biedt richtlijnen voor preventie, signalering, interventie en nazorg.

Dit anti-pestprotocol van het Jan van Egmond Lyceum is ontwikkeld met als streven om leerlingen een veilig pedagogisch klimaat te bieden. Positieve ontwikkeling staat hierbij centraal. Het voorkomen en effectief aanpakken van pestgedrag vormt daarbij een essentieel aandachtspunt. Pesten heeft immers een negatieve impact op alle betrokkenen en het is van cruciaal belang dat de school een heldere aanpak hanteert, zodat iedereen bewust is van het feit dat pesten niet wordt getolereerd.

In verband met de leesbaarheid spreken we in dit document vaak over hij/zijn; hiervoor kunt u natuurlijk ook zij/haar of hen lezen.

Definities

Pesten wordt gedefinieerd als herhaaldelijk negatief gedrag waarbij een persoon wordt geïntimideerd, bedreigd of gekwetst, fysiek of emotioneel, door een individu of een groep.

Pesten kan verschillende vormen aannemen:

Met woorden	Vernederen Uitschelden Bedreigen Sturen van nare berichten via bv. sociale media
Lichamelijk	Schoppen Slaan Duwen/laten struikelen Bespugen Wapens gebruiken Aan kleding trekken
Achtervolgen	Opjagen Achternalopen/-rennen/-fietsen Klemzetten en/of -rijden Stelselmatig bellen/online benaderen
Uitsluiting	Doodzwijgen Negeren Nooit uitnodigen (activiteiten/groepsapp) Nooit samen willen werken
Stelen en/of vernielen	Afpakken van spullen Spullen kapot maken/ beschadigen
Afpersen	Dwingen om geld/spullen af te geven Dwingen om handelingen te verrichten

Rollen bij pesten

In een situatie waarin gepest wordt zijn altijd een aantal partijen betrokken. Alle partijen hebben een andere rol in de situatie. Hieronder worden deze rollen uitgelegd.

De gepeste leerling (het slachtoffer)

De gepeste leerling wijkt meestal af van een of andere groepsnorm. Dit is echter alleen een excuus voor de pester om het slachtoffer te pesten. Niet iedereen die van de groepsnorm afwijkt wordt namelijk gepest.

Slachtoffers van pesten missen soms een aantal sociale vaardigheden, komen niet voldoende voor zichzelf op en/of zijn onzeker. Grensoverschrijdend gedrag en het regelmatig vertonen van gedrag dat door anderen als storend wordt ervaren, gelden als risicofactoren. Net als ras, seksuele oriëntatie, taal- en spraakproblemen, psychische of fysieke stoornissen of ziekten. Het behalen van buitengewoon goede of slechte resultaten, slechte hygiëne, sociaaleconomische status en religie zijn ook risicofactoren.

Uit onderzoek blijkt dat pesters slachtoffers kiezen die hoogstwaarschijnlijk niet worden verdedigd door klas- of leeftijdsgenoten. Ook blijkt dat slachtoffers zichzelf vaak de schuld geven van het feit dat zij gepest worden.

De pester(s)

De pester is meestal fysiek of mentaal sterker dan het slachtoffer en is op zoek naar macht en waardering van de groep. De pester doet zich zelfverzekerd voor, maar is dit over het algemeen helemaal niet. Pesters hebben weinig inlevingsvermogen en respect voor grenzen. Pesters leggen de schuld meestal buiten zichzelf en vinden dat het slachtoffer erom vraagt. Pas als pesters horen welke gevolgen hun gedrag heeft op het slachtoffer, schrikken ze daarvan.

Er wordt om verschillende redenen gepest. Deze redenen kunnen onderverdeeld worden in emotionele en instrumentele oorzaken. Bij emotionele oorzaken wordt gepest met entertainment als doel. Of het uiten van afkeer tegen het slachtoffer. Instrumentele oorzaken zijn oorzaken waarbij de pester uit is op het vergroten van bezit, macht of status.

Redenen voor pesten kunnen zijn:

- Sociale status vergroten
- Verkrijgen van geld/spullen
- Plezier
- Emotionele ontlasting/uitlaatklep voor frustratie
- Verzekeren van een vorm van veiligheid voor henzelf
- Groepsdruk
- Wraak
- Straffen

Leerlingen die weinig aandacht krijgen van opvoeders, zelf fysiek worden gestraft,

niet worden gecorrigeerd voor agressief gedrag en vroeger zelf zijn gepest, lopen een grotere kans om te gaan pesten.

De middengroep

Dit is de groep leerlingen die niet zelf pest, maar ook geen slachtoffer is. Vaak is dit de grootste groep én de belangrijkste groep om het pesten te laten stoppen. Pesten is namelijk altijd een groepsproces. De middengroep is op te delen in drie subgroepen.

Meelopers

Deze groep leerlingen sluit zich aan bij de pester en vormt zo een 'pestgroepje'. Leerlingen sluiten zich met verschillende motieven aan bij de pester. Ze kunnen de pester bewonderen door de leidinggevende rol die hij inneemt. Ook kan het zijn dat de meelopers zelf profiteren van het pesten (bijvoorbeeld zodat zij niet zelf gepest worden of zodat ze meedelen in de winst).

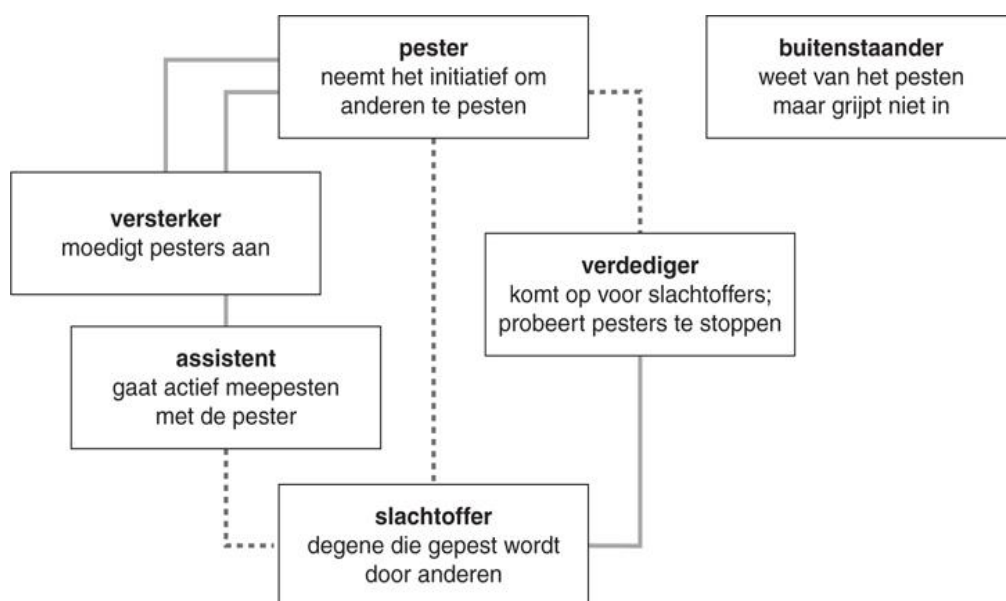
Struisvogels

Dit is de groep leerlingen die niet reageert op het pestgedrag. Zij vinden het pestgedrag niet oké, maar durven niets te zeggen. Uit angst om zelf gepest te worden bijvoorbeeld. Door deze groep denkt het slachtoffer dat het zijn eigen schuld is om gepest te worden en wordt het gevoel van eenzaamheid versterkt.

De redder(s)

De redder komt op voor het slachtoffer. Een redder doet dit alleen als hij zich kan identificeren met het leed van het slachtoffer en als hij voelt dat zijn 'redding' iets kan veranderen. Of een leerling zich opwerpt als redder hangt ook af van zijn sociale en fysieke status in de groep. De leerling moet stevig in z'n schoenen staan om deze rol aan te nemen.

Hieronder staan de rollen schematisch weergegeven.

Iedereen is verantwoordelijk

Leerlingen

Respecteren elkaar en melden pestgedrag.
Nemen actief deel aan preventieve programma's.

Ouders/verzorgers

Stimuleren een open communicatie met hun kinderen over pesten.
Melden pestincidenten aan de school.

Docenten/medewerkers

Zorgen voor een veilige en ondersteunende leeromgeving.
Signalering en rapportage van pestgedrag.

Preventie

Voorkomen is beter dan genezen. We zetten daarom in op preventieve maatregelen: voorlichting en bewustwording. Door regelmatige voorlichtingscampagnes maken we leerlingen bewust van hun eigen gedrag en dat van anderen. Met klassikale discussies blijven we met elkaar in gesprek. Leerlingen reflecteren op hun eigen gedrag. Maar ook op dat van elkaar. Met het opnemen van de anti-pestthema's in het curriculum zorgen we ervoor dat het onderwerp aan bod blijft komen en niet op de achtergrond kan raken.

Op onze school worden positieve schoolactiviteiten georganiseerd. Bijvoorbeeld activiteiten waarin verschillende studies en jaarlagen elkaar ontmoeten. Zoals tijdens de activiteiten die we aanbieden in de start- en eindweek van het schooljaar. Ook in de week voor Kerst worden activiteiten voor onderbouwleerlingen aangeboden waarin zij samenkomen. Daarmee dragen we bij aan de bevordering van sociale vaardigheden van onze leerlingen. En stimuleren wij respectvol gedrag.

Signalering

Door een veilige omgeving te creëren, moedigen we leerlingen aan om pestgedrag te melden. Als zij zelf worden gepest, maar ook als ze zien dat een ander gepest wordt. Het is belangrijk dat een leerling zich veilig voelt om een melding te maken. Daarom zijn alle medewerkers binnen onze school daarvoor beschikbaar. Zowel ondersteuningscoördinatoren en teamleiders als mentoren en docenten zijn hiervoor een aanspreekpunt. Ook het ondersteunend personeel, zoals conciërges, is nauw betrokken.

Docenten en Medewerkers

Het is niet vanzelfsprekend dat pestgedrag wordt gemeld. We zorgen daarom ook dat er bewustwording voor docenten en medewerkers wordt gecreëerd. Het herkennen van pestgedrag is daarin het hoofdonderwerp. De eerste stap. Daarna is het belangrijk dat de docent/medewerker actie onderneemt door het pestgedrag te rapporteren aan de ondersteuningscoördinatoren.

Meldingsprocedure

Leerlingen: melden pestincidenten aan een medewerker van de school. Anonieme meldingen worden ook geaccepteerd.

Docenten en medewerkers: rapporteren incidenten aan de ondersteuningscoördinator.

Stappenplan

Als er vermoedens zijn van pesten, nodigt de mentor de leerling(en) uit voor een individueel gesprek. Hierin worden de signalen en vermoedens besproken. De leerling krijgt de mogelijkheid zijn kant van het verhaal te vertellen. Hierbij dient de mentor alert te zijn op signalen van pesten.

Na dit gesprek meldt de mentor bij de ondersteuningscoördinator en/of de teamleider wat er is gebeurd. In samenspraak wordt bepaald wat passende vervolgstappen zijn en wie verantwoordelijk is voor de uitvoering van deze stappen.

Mogelijke vervolgstappen:

- Een gesprek voeren met zowel de pester als het slachtoffer om afspraken te maken die herhaling van het pestgedrag moeten voorkomen.
- Het houden van een groepsgebesprek in de klas waarin de verschillende rollen bij pesten worden toegelicht.
- Het opstellen van een contract met de klas waarin afspraken worden vastgelegd om herhaling van pestgedrag te voorkomen.
- Het verzorgen van klassentraining en -voorlichting over pesten, de gevolgen en de verschillende rollen.
- Het opstarten van interne ondersteuning voor zowel de pester als het slachtoffer (Begeleider Passend Onderwijs of schoolmaatschappelijk werkster).
- Doorverwijzen van de pester en/of het slachtoffer naar externe specialistische hulpverlening.

Contact met ouders

In situaties van pestgedrag worden zowel de ouders van de pester als het slachtoffer op de hoogte gesteld van het gedrag en de daaruit voortvloeiende consequenties. Als de klas of enkele klasgenoten een aanzienlijke rol spelen in de situatie, worden ook hun ouders geïnformeerd. Indien nodig worden ouders uitgenodigd op school om de kwestie met hun kind, de mentor en ondersteuningscoördinator te bespreken en gezamenlijk afspraken te maken.

Uiterste maatregel

Bij ernstige vormen van pesterijen, zowel fysiek als mentaal, of bij herhaaldelijk pestgedrag kan een interne of externe schorsing worden opgelegd, na overleg en besluitvorming door de teamleider of directeur.

We blijven in contact

Na een pestincident wordt altijd nazorg geboden. De mentor onderhoudt contact met het slachtoffer, de pester en ouders, en houdt ook de algemene sfeer in de groep in de gaten. De groeps sfeer wordt besproken tijdens overleggen met de teamleiders, tijdens klassenbesprekingen en met de ondersteuningscoördinator.

Onderzoek en Beoordeling

Ieder pestincident wordt onderzocht. In dit onderzoek neemt de ondersteuningscoördinator de leiding. Deze stelt vast welk incident er heeft plaatsgevonden en beoordeeld de ernst daarvan. Het onderzoek wordt daarna besproken met de schoolleiding.

Rol van de schoolleiding

De schoolleiding beslist aan de hand van het onderzoek over de te nemen maatregel(en). Bij het opleggen van de maatregel zal rekening gehouden worden met de ernst van het incident. Op pagina 4 zijn voorbeelden van de mogelijke maatregelen te lezen. Interventie en ondersteuning worden opgepakt door de teamleider in samenwerking met de ondersteuningscoördinator.

Ondersteuning voor slachtoffers

Pesten kan vergaande gevolgen hebben voor een slachtoffer. Ter ondersteuning voor het slachtoffer zijn psychosociale begeleiding en nazorg daarom van groot belang. Dit kan geboden worden door een leerlingbegeleider uit het ondersteuningsteam of de schoolmaatschappelijk werker die aan onze school gekoppeld is. Ouders worden daarin betrokken en begeleidt door gesprekken met de ondersteuning.

Communicatie

Tijdens dit proces vinden we communicatie erg belangrijk. We communiceren daarom transparant met alle betrokken partijen. Maar, waar nodig, zullen we de privacy waarborgen en ons houden aan de richtlijnen die daarvoor gelden. Ook ouders/verzorgers worden in de communicatie meegenomen. We houden hen door middel van regelmatige updates over het protocol en de maatregelen op de hoogte.

Evaluatie

Het anti-pestprotocol van het Jan van Egmond Lyceum wordt ieder jaar geëvalueerd. We vinden het belangrijk om kritisch te kijken naar en te reflecteren op onze handelwijze. Door dit protocol ieder jaar onder de aandacht te brengen, zorgen we ervoor dat dit strikt wordt nageleefd. Op die manier waarborgen we een positieve en respectvolle leeromgeving voor al onze leerlingen.

Belangrijke personen

Op deze pagina staan de namen, contactgegevens en verantwoordelijkheden van de personen binnen de school die zich bezighouden met pestzaken. Als u het algemene nummer belt (0299 421274), kunt u worden doorverbonden met de gewenste persoon.

De mentor

De mentor is het eerste aanspreekpunt wanneer er vermoedens zijn van pestgedrag. Indien u niet bekend bent met de mentor van uw kind, kunt u contact opnemen met de receptie. Zij verstrekken u graag de naam en het e-mailadres van de betreffende mentor.

Contactpersonen

Op school hebben we twee vertrouwenspersonen. Zowel ouders/verzorgers als leerlingen en medewerkers kunnen deze personen benaderen wanneer zij anderen niet in vertrouwen kunnen of willen nemen.

Esther Bakker: bak@psg.nl

Eva Verburg: vbe@psg.nl

Ondersteuningscoördinator

Meestal betreft de mentor, als zijn/haar interventies geen positieve uitwerking hebben gehad, de ondersteuningscoördinator. U kunt ook rechtstreeks contact met de ondersteuningscoördinatoren opnemen. Zij zoeken dan samen met u naar een passende aanpak. Zij kunnen in gesprek gaan met de betrokkenen, sancties opleggen, de zaak voorleggen aan het managementteam en/of interne hulp organiseren.

Teamleider

De ondersteuningscoördinator en/of de mentor zullen de teamleider betrekken wanneer eerder ondernomen acties geen positief resultaat hebben opgeleverd. U kunt ook rechtstreeks contact met hem/haar opnemen. De teamleider kan in gesprek gaan met de betrokkenen, sancties opleggen, de ondersteuningscoördinator inschakelen en/of de kwestie voorleggen aan de directie.

Rector

De rector wordt betrokken als de genomen maatregelen door alle bovengenoemde partijen geen positief effect hebben gehad. U kunt ook rechtstreeks contact met de rector opnemen. Samen met u zal er gekeken worden naar een passende aanpak. De rector kan in gesprek gaan met de betrokkenen, sancties opleggen en/of de teamleider en/of ondersteuningscoördinator inschakelen.